

**ЛВІВСЬКИЙ
ФІЛІАЛ**

ДЕРЖБУД УРСР
УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
„УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ“

Впорядкування центральної
частини м. Львова приле-
глої до території Високо-
го Замку

Натурні обстеження та тех-
нологія реставрації фасадів
по вул. Лева № 2, 1, 6, 7,
9, 11, 11А, 14, 17

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

ДЕРЖБУД УРСР
УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ „УКРПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ“

ЛЬВІВСЬКИЙ ФІЛІАЛ

Впорядкування центральної частини
м. Львова прилеглої до території
Високого Замку.
Натурні обстеження та технологія реставрації
фасадів
по вул. Лева № 1, 2, 6, 7, 9, 11, 11а, 14, 17

Том _____ Книга _____

Шифр 90-161

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

~~Львівський~~ гол. арх.

Головний архітектор проєктів

Начальник майстерні

Ковалишин І.М.

Кривошеєва Д.С.

Діхурко У.С.

ЛЬВІВ 1990 р

Замовник: Львівський державний історико-
архітектурний заповідник

Стадія: РК

Авторський колектив та відповідальні виконавці

Прізвище, ім'я, по батькові ! посада ! ступінь участі в розр.

Майорчук М.

пров.
архітектор

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

ГАП

Кривошеєва Д.С.

Склад документації тому

I. Картки первинного опорядження
та технологічного стану фасаду.

II. Технологія ведення робіт

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОГЛАСТЬ	РАЙОН ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ
МІСТО ЛЬВІВ	АДРЕСА ЛЕВА 1
КОП	

ОБСТАНОВКА

ФАСАДУ

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

полоска "в рушницю"	пофарбування ватпине
полоска "в локву"	"оль бреско"
тиньк без правила	пофарбування вапнино-органічне
тиньк під правило	пофарбування темперне
виправа	пофарбування крейдове
кам'яний тиньк	воскування
облицювання каменем	позолота
облицювання керамікою, наглом	косріблення
сграфіто	патина натуральна
роспис, поліхромія	патина штучна
мозаїка	воронення
пофарбування олійно	лекування

ПРОФІЛЬ МАТЕРІАЛІВ СПОРУДЖЕННЯ

ТИНЬК	КАМЕНЬ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапнино-гіпс.	вапняк "даний"	проста вишн.	чугун
вапнино-гіпс.	вапняк кристал.	клінкер	цинк
отиньк	гіпсовик	гладурована	мідь
вапнино-гіпс.	граніт	шамот	окунівець
вапнино-гіпс.	луг	бронзіт	кош., сплав
цементний	гідрозит	сольма	алюміній
вапняковий	вапняк	кострована	
вапняковий	вапняк	смактована	
вапняковий	вапняк		

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ 14.X.1991

ПРИМІТКИ

ЗАПОЗНІВ

Мачорчук М.

РЕКЛАМА ПОЧ. XX ст.
НАМАЛЬОВАНА НА
ФАСАДІ

ПЕРВИННА СЕРЕДОВИЩА

ПЕРВИСНИЙ КОЛІР

МІСЦ

СРЕДОВИЩА ФАСАДУ	фасад		
східна	деталі		
західна			
північна			
південна			
ОБСТАНОВКА	цоколь		
озеленення в			
озеленення немає	дах		
ЗАРУБІННА СЕРЕДОВИЩА	метал		
високі будинки			
загрозливість			
хімічні отрути	столярка вікон		
вологість			
грибкові води	столярка дверей		
стисовані будинки			

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ФАСАДУ

ВІД УНИКОДЖЕНЬ	дерево			камінь			вапняк			метал		
	15%	50%	60%	15%	50%	60%	15%	50%	60%	15%	50%	60%
механічні пошкодження												
тріщини												
підшарування												
корозія підшарування												
атрати												
біологічні пошкодження												
бактерії												
гриби, лишай												
рослинність												
грибки												
солі												
тверді висолі												
"жирні" висолі												
вологість												
цукорно-кислотна												
втрати водозахисту												
втрати паронепроник.												
скупчення												
корозія												
звичайна												
хвороби патини												
ділкі патини												

РЕКОНСТРУОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ VII

ОГЛАСТЬ	РАЙОН ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ
МІСТО Львів	АДРЕСА ЛЕВ. 2
КОП	

ОПИСАНИЕ ЗАДАЧ

ПЕРВИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

● пом'якшення "в рукавички"	● пофарбування вапняне
● пом'якшення "в ложку"	"оль фреско"
тильок без правили	пофарбування вапняно-органічне
тильок під правило	пофарбування темперне
виправа	пофарбування крейдове
вонючий тильок	воскування
● облицювання каменем	позолота
облицювання керамікою, цеглою	посріблення
сграфіто	патина натуральна
роспис, поліхромія	патина штучна
позолота	воронення
● пофарбування олійне	лакування

ПЕРВИЧНІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИЛЬОК	КАМЕНЬ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапняно-білий	● вапняк "рукавички"	● проста випал.	чорний
вапняно-білий	вапняк кристал.	клікер	цинк
стих	пісковик	гласурована	мідь
вапняно-білий	граніт	шамот	свинцевий
вапняно-білий	літ	бисквіт	коль. опісв
позолотний	виробит	соль	свинцевий
ка "сграфіто"	біла св.	дистрофія	
дистрофія	решітчаста	сметльова	
цинк	шпатель		

ДАТА ЗАПОЖЕЛЛЯ 14.X.91

ПРИМІТКИ

ЗАПОЖЕЛЛЯ

"найоручні"

НЕОБХІДНО РОЗКРИТИ
БІЛОНАМ'ЯНІ ДЕТАЛІ

ПЕРВИЧНА СЕРЕДОВИЩА

ПЕРВИЧНІ КОЛІР

МКО

ОРИГІНАЛІ ЗАДАЧ	басед		
східна			
західна	деталі		
північна			
південна			
ОСОБЛИВОСТІ	цукор		
озоденення в			
озоденення немас	дах		
ЗАПРУДЖЕННЯ СЕРЕДОВИЩА			
кислі осадки	метал		
впливність			
хімічні осадки	столарка вікон		
ВОЛОГІСТЬ			
приток води	столарка дверей		
атмосферні осадки			

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗАДАЧ

ВИД УНИКОДЖЕНЬ	деревина			метал			камінь			скло		
	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%
механічні пошкодження												
тріщини		●										
відшарування			●									
корозію відшарування			●									
втрати		●										
біологічні пошкодження												
бakteri		●										
мхи, лишай	●											
рослинність	●											
грибки		●										
солі												
тверді висолі												
м'які висолі		●										
вологість												
поверхово-хвильово	●											
втрати водозахисту			●									
втрати паронепроник.		●										
світлина												
корозія												
звичайна												
хвороби патини	●											
дві патини												

ТЕХНОЛОГІЧНА СЕРЕДОВИЩА

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОГЛЯД	РАЙОН <i>ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ</i>
МІСТО <i>Львів</i>	АДРЕСА <i>Льва 6</i>
КОП	

ОБСТЕЖЕННЯ ФАСАДУ

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

● показка "в рукавицю"	● пофарбування вапняне
показка "в ложку"	"оль фреско"
тильк без правила	пофарбування вапняно-органічне
тильк під правило	пофарбування темперне
виправа	пофарбування крейдове
нанісний тильк	воскування
● облицювання каменем	позолота
облицювання керамікою, цеглою	посріблення
сграфіто	● патина натуральна
росине, поліхромія	патина штучна
мозаїка	воронення
● пофарбування олійне	лакування

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИЛЬК	КАМЕНЬ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапняно-піск.	● вапняк м'який	проста випал.	чотир'ї
вапняно-гіпс.	вапняк кристал.	● клинкер	цук
стик	пісковик	глазурована	мідь
вапняно-глин.	граніт	шамот	оксидівка
вапняно-ком.	сугл.	бісквіт	кіль. олів
цементний	сидзит	соліти	алюміній
ка"лисовий"	гасальт	дистрофіка	
дрантовий	ракушник	смієтова	
цементний	мармур		

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ *19.X.1991*

ПРИМІТКИ

ЗАПОЗНІВ

Григорчук М.

ПЕРВИННІ СПРЕДОВИЩА

ПЕРВИСНІЙ КОНТР

МКО

ОРИЄНТАЦІЯ ФАСАДУ

східна

західна

північна

південна

ОБСТЕЖЕННЯ

сводення в

сводення немає

ЗАРУДНЕНІ СПРЕДОВИЩА

тислі осадки

зайнятість

лінійні споруди

ВОЛОГІСТЬ

градусні води

атмосферні осадки

фасад

деталі

цоколь

дах

метал

столярка
віконстолярка
дверей

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ФАСАДУ

ВІД УШКОДЖЕНЬ

механічні пошкодження

тріщини

відшарування

морозне відшарування

втрати

біологічні пошкодження

бактерії

лихи, лишай

рослинність

грибки

солі

тверді висоли

м'які висоли

вологість

покольно-капілярна

втрати водозахисту

втрати паропроник.

суцільна

корозія

звичайна

хвороби патини

дикі патини

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОГІСТЬ

РАЙОН ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ

МІСТО

АДРЕСА ЛЕВА 7

КОП

ОБСТЕЛЕННЯ ФАСАДУ

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

полізація "в рукавицю"		пофарбування ватице
полізація "в ложку"		"оль фреско"
тиць без правила	●	пофарбування ватице-органічне
тиць під правило		пофарбування тепле
випроста		пофарбування крейдяне
цементний тиль		воскування
облицювання каменем		позолота
облицювання керамікою, цеглою	●	посріблення
сграфіто		патина натуральна
роспис, поліхромія		патина штучна
мозаїка		зорошення
пофарбування олійне	●	лакування

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИЛЬ	КАМЕНЬ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
ватице-іск.	ватини "дніс"	престе випал.	чорний
ватице-іск.	ватини кристал.	клінкер	іск.
отик	біловик	гладурована	іск.
ватице-іск.	граніт	шмот	● оцинков.
ватице-іск.	іск.	біловик	іск. сплав
порошкова	сирець	сирець	атоміт
ватини "дніс"	біловик	діопропан	
красителі	радіум	смальтова	
цемент	мармур		

ДАТА ЗДІЙСНЕННЯ 19 X 1991

ПРИМІТКИ

ЗАПОВІД

Історична М.

Шамот св. вохрид-ного випалу

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ

ПЕРВИННІ КОЛІР

МКО

ОРИЄНТАЦІЯ ФАСАДУ

східно

північно

південно

●

ОБСТЕЛЕННЯ

созелення в

созелення немес

ОБСТЕЛЕННЯ СТРЕТОВИЩА

ісклі осадки

затриманість

ісклі осадки

ПОГОДІСТЬ

грітосві води

затриманість осадки

фасад

деталі

цоколь

дах

метал

столярка вікон

столярка дверей

ТЕХНОЛОГІЧНІ СТАН ФАСАДУ

ВИД УШКОДЖЕНЬ	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%
механічні пошкодження									
тріщини	●								
відшарування									
порозно відшарування	●								
втрати									
біологічні пошкодження									
бактерії									
мхи, лишай									
рослинність									
гриби	●								
солі									
тверді висоли									
м'які висоли									
вологість									
покольно-хвильові	●								
втрати водозахисту	●								
втрати паронепроник.									
суцільна									
корозія									
звичайна	●								
хвороби патини									
дікі патини									

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОПЛАСТЬ

РАЙОН ШЕРЩЕНКІВСЬКИЙ

МІСТО Львів

АДРЕСА Лева 9

КОП

ОБСТЕЖЕННЯ ФАСАДУ

ПЕРВІННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

пошарка "з рукавицею"	пофарбування вапняне
пошарка "в ложку"	"аль-фреско"
тильк без правила	пофарбування вапняно-органічне
• тильк під правило	пофарбування тепле
випроста	пофарбування крейде
позолота тильк	воскування
облицювання каменем	позолота
облицювання керамікою, цеглою	посріблення
сграфіто	патина натуральна
роспис, поліхромія	патина штучна
розетка	вороніння
• пофарбування елітно	лакування

ПЕРВІННІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИП	КАПІТ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапняно-міл.	• вапняк м'який	проста випал.	чорний
вапняно-гіпс.	вапняк кристал.	клинкер	цинк
стих	гіпсовик	гладурована	мідь
вапняно-гіпс.	граніт	шамот	оцинкована
вапняно-цемент.	бур	биксвіт	коль. сплав
цементний	сидзит	солі	алюміній
вапняно-гіпс.	бальт	кострована	
древ'яний	рашпик	смальтова	
цементний	мармур		

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ 19.X.1991

ПРИМІТКИ

ЗАПОВІД

Майорчук М.

ПІДШИ СЕРЕДОВИЩА

ПЕРВІННІ КОЛІР

МКО

ОРИЄНТАЦІЯ ФАСАДУ

фасад

східна

західна

північна

південна

деталі

ОБСТЕЖЕННЯ

цоколь

оздоблення с

оздоблення немає

дах

ЗАРУДНЕННЯ СТРЕЛОВОЩА

кислі осадки

метал

затіненість

хімічні сполуки

столярна вікон

ДОПОГІСТЬ

градусові води

столярна дверей

атмосферні осадки

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ФАСАДУ

ВІД УШКОДЖЕНЬ

механічні пошкодження

тріщини

відшарування

корозійне відшарування

втрати

біологічні пошкодження

бактерії

мхи, лишай

рослинність

грибки

солі

тверді висоли

м'які висоли

вологість

поверхово-кпілярна

втрати водозахисту

втрати паронепроник.

суцільна

корозія

звичайна

хвороби патини

дикі патини

РЕКОМЕНДАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ

ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОГЛЯД

РАЙОН ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ

МІСТО Львів

АДРЕСА Лева 44

КОП

ОГЛЯДОВА

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

помітка "в рукавицю"	пофарбування вапняно
помітка "в ложку"	"оль фреско"
тинок без прямика	пофарбування вапняно-органічне
● тини під правило	● пофарбування темперне
виправа	пофарбування крейде
мел'яний тини	воскування
облицювання вапняком	позолота
облицювання кораліком, цеглом	● посріблення
сграфіто	патина натуральна
роспис, поліхромія	патина штучна
мозаїка	воронення
● пофарбування олійно	лакування

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИНК	КАПІН	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапняно-гіпс	● вапняк "дніс"	просто випал.	мідний
вапняно-гіпс	вапняк кристал.	калінкер	чавк
отек	пісковик	гласурована	мідь
вапняно-гіпс	греніт	шпат	свинцев.
вапняно-гіпс	гіпс	боніт	мідь, свинец
поцегмент	мармур	соль	свинцев.
ка "сиріт"	соль	лазерова	
лазеровий	лазер	сильтова	
цемент	мармур		

ДАТА ЗАКОНЧЕННЯ 19.X.1991

ПРИМІТКИ

ЗАПОВІД

Майорчук М.

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ

ПЕРВИННІ КОЛІР

МІСЦ

ОРИГІНАЛІ ФАСАДУ

східна

західна

північна

південна

ОЗЕЛЕНЕННЯ

озеленення в

озеленення немає

ЗАРУДІННЯ СТРОМІЩА

інші осадки

захисність

місцеві сполуки

поверхність

грізові поди

зносостійкі осадки

басед

деталі

цоколь

дах

метал

столярка
віконстолярка
дверей

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ФАСАДУ

ВИД УШКОДЖЕНЬ	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	100%
механічні пошкодження																		
тріщини	●																	
відшарування	●																	
морозне відшарування																		
втрати																		
біологічні пошкодження																		
бактерії																		
ми, жук																		
рослинність																		
гриби	●																	
солі																		
тверді висолі																		
м'які висолі																		
вологість																		
поверхня-меліорна	●																	
втрати водостійкості																		
втрати паронепроник.	●																	
суцільна																		
корозія																		
звичайна																		
хвороби патини																		
дикі патини																		

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ

ПАСПОРТ ЗАВУДОВИ

VII

ОУЛАСТЬ	РАЙОН ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ
МІСТО ЛЬВІВ	АДРЕСА ЛЕВА 11-А
КОЛ	

ОБСТЕЖЕННЯ ФАСАДУ

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРУДЖЕННЯ

помізка "в рукавицю"	пофарбування вапняне
помізка "в ложку"	"оль фреско"
тильок без правила	пофарбування вапняно-органічне
тильок під правило	пофарбування темперне
виправа	пофарбування крейдове
нап'яний тильок	воскування
облицювання каменем	позолота
облицювання керамікою, цеглою	посріблення
ографіто	патина натуральна
роспис, поліхромія	патина штучна
мозаїка	воронення
пофарбування олійне	лакування

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ СПОРУДЖЕННЯ

ТИЛЬОК	КАМЕНЬ	КЕРАМІКА	МЕТАЛ
вапняно-біл.	вапняк м'який	проста випал.	чорний
вапняно-біл.	вапняк кристал.	клинкер	цинк
оток	пісковик	глазурована	нідь
вапняно-біл.	граніт	шмот	цинк-нік.
вапняно-біл.	вапняк	бисквіт	коль. сплав
вапняно-біл.	вапняк	солон.	алюміній
вапняно-біл.	вапняк	жесткована	
вапняно-біл.	вапняк	омелютова	
вапняно-біл.	вапняк		

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ 19 X 1991

ПРИМІТКИ

ЗАПОМІНІВ "Морчук М.

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ

ПЕРВИННІ КОЛІРИ

МКО

ОБСТЕЖЕННЯ ФАСАДУ	ФАСАД	МКО
овідно		
західна	деталі	
північна		
південна	цоколь	
ОБСТЕЖЕННЯ		
озеленення с	дах	
озеленення немає		
ЗАГРУПОВАННЯ СТРЕЛОВОЩА	метал	
кислі осадки		
засміщеність	столярка вікон	
хімічні оподуки		
вологість	столярка дверей	
грибкові водн.		
атмосферні осадки		

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ФАСАДУ

ВІД УШКОДЖЕНЬ	вапняк			вапняк			вапняк			метал		
	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%
механічні пошкодження												
тріщини												
відшарування												
морозне відшарування												
втрати												
біологічні пошкодж.												
бактерії												
мих, лишай												
рослинність												
грибки												
солі												
тверді висолі												
м'які висолі												
вологість												
поверхово-дощовна												
втрати водозахисту												
втрати паропроник.												
суцільна												
корозія												
звичайна												
хвороби патини												
дикі патини												

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ

ПАСПОРТ ЗАБУДОВИ

VII

ОБЛАСТЬ

РАЙОН *ЩЕВЧЕНКІВСЬКИЙ*МІСТО *Львів*АДРЕСА *Льва 14*

КОП

ОБСТЕЖЕННЯ

ЗАСАДУ

ПЕРВИННА ТЕХНОЛОГІЯ СПОРИДЖЕННЯ

помізка "в рукавицю"

пофарбування вапняне

помізка "в ложку"

"аль фреско"

тишок без правила

пофарбування вапняно-органічне

тишок під правило

пофарбування темперне

виправа

пофарбування крейдове

кам'яний тишок

воскування

облицювання каменем

позолота

облицювання керамікою, цеглою

посріблення

сграфіто

патина натуральна

роспис, поліхромія

патина штучна

мозаїка

воронення

пофарбування олійне

лакування

ПЕРВИННІ МАТЕРІАЛИ СПОРИДЖЕННЯ

ТИШОК	КАТИШ	КАРАМІКА	МІТАЛ
вапняно-місн.	вапняк "який"	проста вишай.	чорний
вапняно-гіпс.	вапняк кристал.	клінкер	білий
отан	гіпсовий	гладурована	мідь
вапняно-глин.	граніт	шпат	оміжківка
вапняно-цемент.	сугл.	бісквіт	кош. сплав
цементит	сидзит	солітан	алюміній
кам'яний	гасальт	жестрована	
кравитовий	радішник	смальтова	
цементяна	мармур		

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ *19 X 1991*

ПРИМІТКИ

ЗАПОВІЗ *Мчигорчук М.*

ПІДВИЗ СЕРЕДОВИЩА

ПЕРВИСНИЙ КОМП

МКО

ОРИГІНАЛІЯ ЗАСАДУ

басад

східна

західна

північна

південна

деталі

ОЗЕЛЕНЕННЯ

цоколь

озеленення з

озеленення несе

дах

ЗАПРЯМЛЕННЯ СТРЕТОВИЩА

кислі осадки

метал

запильність

хімічні сполуки

столярка вікон

вологість

грибкові води

столярка дверей

атмосферні осадки

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗАСАДУ

ВИД УШКОДЖЕНЬ

15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%	15%	30%	60%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

механічні пошкодження

тріщини

відшарування

корозія відшарування

втрати

біологічні пошкодження

бактерії

мхи, лишай

рослинність

грибки

солі

тверді висоли

м'які висоли

вологість

цокольно-карпільна

втрати водозахисту

втрати паропроник.

суцільна

корозія

звичайна

хвороби патини

дикі патини

ТЕХНОЛОГІЯ

vii

РОЗДІЛ I. ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ.

I.1. Поверхня фасаду розчищається від старих фарбних нашарувань шпателями. Для прискорення процесу розчистки поверхні рекомендується змочувати її гарячим 5 % розчином соди, або синтетичних пральних речовин / "Ландиш", "Ера", тощо /. Усі ділянки тиньку виконані в процесі ремонтів з застосуванням цементу підлягають видаленню. Поверхня тиньку після видалення цих нашарувань розшивається та обробляється вапняною водою. Повній ліквідації підлягає тиньк на цоколях, що розпадаються до поверхні кладки. Усі тріщини розшиваються на 2-3 см. Сильно забруднені та знивлені пізнішими перетирками та ремонтами дрібні ліпні деталі, тяги та профілі рекомендується чистити з застосуванням кислих розчинів. З цією метою найкраще використовувати оцтову кислоту / 2-3 % розчин в теплій воді /. У випадку відсутності її допускається використання технічної соляної кислоти, але в концентрації не більше 0,5 % - 1 %. Ліпнина змочується кислим водним розчином і через 15-20 хв очищається металевими щітками. Очищену поверхню промащують луб'яною щіткою 20% розчином вапна-кипільки.

I.2. Протибіологічний захист поверхонь фасаду. Цоколі, повністю розчищені від старого тиньку обробляються проти мхів, лишай, та іншої рослинності наступним розчином :

Глімазін / гербіцидний сільськогосподарський препарат /	- 100г
Вапняна вода 5 %	- 1 кг

Обробка проводиться луб'яними малярними щітками. При обробці в об'язковому порядку використовуються гумові рукавиці та респіратор. Аналогічній обробці підлягають балконні плити, та ті ділянки на карнізах споруд де простежуються обростання мохом.

Після гербіцидної обробки, але не раніше ніж через 8 годин проводиться протигрибкова обробка, якій підлягають усі ділянки фасаду під балконами, карнізами, вздовж водостоків, цоколі, а також інші ділянки.

де простежується грибкове зараження. Обробка проводиться одним з нижче пропонуваних розчинів:

" Поліхом " / сільськогосподарський препарат	-	200 г
Вода	-	800 г
Мідний купорос	-	50 г
Сірка технічна	-	100 г
Вода	-	850 г

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Фасади, на поверхні яких зафіксовано мікробіологічне зараження, зокрема цоколів додатково обрабляються 5% водним розчином фундазолу / протигрибковий та протимікробний препарат, який використовують в сільському господарстві /. Використання фундазолу вимагає гумових рукавиць та респіраторної пов'язки. Наноситься на поверхню виключно дуб'яними щітками. Використання пульверизатора для антисептичних розчинів категорично забороняється.

І. 3. Відсолення кладки цоколів та окремих ділянок кладки в межах І-го поверху проводиться за допомогою кип'яченої води та паперової пульпи. З цією метою вариться густа пульпа з подрібненого газетного паперу з граматурою не вище 70 гм та кип'яченої, чистої водогінної води. Співвідношення води до паперу на початку варки 1:1. Варка продовжується близько 2-х годин від закипання. Згусту паперову пульпу накидають штукатурним сокилком на висолі. Пульповий компрес постійно змочують кип'яченою водою і тримають прикритим поліетиленовою, або іншою гідроізоляційною плівкою. Тривалість компреса від 3-ох до 5-ти діб, включно до повного зникнення смуги. Оброблені ділянки покриваються тонким шаром активного вапна кипілки. Якщо солі виступали у вигляді суцільної твердої плівки, кладку з цегли можна за один раз покрити розведеним лаком НЦ- 222. На камені його застосування не допускається.

І.4. Профілактична обробка білого каменю цоколів та інших кам'яних деталей.

Камінь повністю розчищається від цементу, тиньків, усіх старих ремонтних вставок. Розчистку поверхні каменю проводять виключно щетинними або луб'яними щітками. Застосування на поверхні каменю металевих інструментів категорично забороняється. Після розчистки проводиться біологічний захист каменю за рецептурою наведеною вище. Аналогічно проводиться й відсолення. Після повної санації проводиться просочка каменю вапняним молоком. З цією метою 1 кг негашеного вапна заливають 10 л чистої води. Розчин використовують негайно після закінчення реакції гашення / кипіння /.

РОЗДІЛ II. РЕМОНТ ТИНЬКУ ТА ЛІПНИНИ.

II.1. Ремонт втраченого тиньку ведеться розчином наступного складу:

Вапно- тісто	-	2 частини
Пісок річковий	-	2 частини
Цем'янка, кам'яна крихта вапняку	-	1 частина
Вугілля деревне, крихта	-	0, 1 частини

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Для збільшення марки розчину можна додавати на 10 л розчину 1 л 10% казеїнового клею, або затворяти розчин на молочних відходах / сироватці /, з 1-2% добавкою оліфи.

Великі втрати тиньку / 1 кв. м та більше / вимагають попереднього встановлення дерев'яної драки або арматурної сітки, яка обов'язково прооліфлюється за 2 рази. Розчин накидається в 3 шари, при цьому останній, обризг, повинен мати в'язкість нижчу ніж два перших.

II. 2. Розчин для ремонту ліпнини виготовляється близьким до первинних, за наступною рецептурою:

Вапно- тісто I сорту 50% вологості	-	2 частини
Гіпс ширецький скульптурний	-	1, частина
крихта вапнякова, або цем'янкова	-	1 частина
Пісок промитий з зерном не більше 0,1 мм	-	2,5 частини
Оліфа	-	0, 2 частини

Гіпс затворюється і додається у вже готовий та перетертий розчин. Реставрація ліпних деталей та тяг проводиться по шаблонах знятих з повністю розчищених деталей. У випадку втрат великих деталей: консолей, розетки, рел'єфи, тощо, виготовляються їх точні копії з існуючих. З цією метою деталь змазується форматорським кремом наступного складу :

Розварене господарське 70 % мило - 500г

Олива довільної марки та якості - 500 г

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Суміш мила з оливою збивається на густу піну при допомозі малярного пензля. На просочену кремом деталь накладають гіпс або формопласт з якого виготовляється форма. Форму обережно знімають. Щоб уникнути її розтріскування слід виготовляти форму з товщиною в 3 рази більшою ніж товщина самої деталі. Форму обробляють вищеписаним кремом і відливають нові деталі для вставок. При затворенні гіпсу для нових деталей в нього додається 1 столова ложка солі на 1 кг гіпсу. Гіпс затверджують гарячою водою. В деталь одразу вставляється металева, прооліфлена арматура кріплення. Готові деталі прооліфлюються 4-5 разів після чого встановлюються по місцю.

І. 3. Ремонт та реставрація втрат на білому камені проводиться розчином наступного складу:

Вапно-тісто - 1 частина

Крихта вапнякова та пудра вапняку 1,5 частини

Емульсія ПВА технічна - 0, 1 частини

Туш креслярська чорна казеїнова - до отримання кольору патини

3. І Кам'яні поверхні, що в подальшому будуть покриватись тонуванням або колораторуванням реставруються розчином наступного складу:

Вапно-тісто - 1 частина

Цем'янова крихта та пудра - 1,5 частини

25% розчин ам'яку / водний / - 0, 1 частини

РОЗДІЛ III. ПОФАРБУВАННЯ ФАСАДІВ.

III. 1. Приготування основного в'язучого для фасадних робіт. Основне в'язуче готується за наступною рецептурою:

Вашно тісто I сорту -	10 л
Казеїновий клей -	1 л
Оліфа -	100 г
Бура, або інші антисептики -	60 г

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Спочатку готують казеїново-оліфну емульсію. З цієї метю 1 кг казеїну сухого Марки А розводять у 5 л вапняної води і дають набухнути 2-4 години. Після повного набухання клею його ретельно перемішують додаючи невеличку кількість вапняного розчину. Перемішування продовжується до повного зникнення комків та згустків. В готовий клей починають поступово доливати оліфу, при цьому перемішують розчин в одну сторону / за або проти годинникової стрілки /. Останнім додається розчин антисептику. У випадку відсутності бури може бути використаний фундазол або нітрафе у водному 10% розчині в кількості 250г на 10 л клею. Готова емульсія вливається в розведене, перемішане та проціджене вапно. Емульсії вливають з розрахунку на 1 робочий день, оскільки фарбний розчин після 24 годин втрачає активність. В зв'язку з цим варто окремо готувати вапно з пігментами і лише по мірі роботи додавати в нього емульсію.

III.2. Пігменти для пофарбування фасадів. Для фасадів використовуються наступні пігменти:

Ультрамарин сухий марки УМ- 5, УМ- 10 / малярна синька / виробництва Луцького, або Ярославського заводів пігментних матеріалів. У випадку її відсутності може бути замінена густотертою малярною гуашшю на основі ультрамарину. З метою визначення, на якій основі виконана гуаш невелика її кількість заливається в чистому скляному посуді денатурованим спиртом. Якщо через 24 години розчин не забарвився, або забарвився слабо, пігмент можна використовувати. Слід також провести пробу на дугостійкість гуаші. З цієї метю невелику кількість гуаші розводять активним вапном та розтушовують по картоні. Якщо після висихання нема

плем та змін кольору - гуаш можна використовувати. Не допускається використання сухого пігменту ГП - 10, ГП- 15 та інших синьок цієї марки, які лужно та світло нестійкі, тушуются у вапняному розчині. Не можна також використовувати гуаш густотерту з маркуванням " голу-а " виготовлену на основі нестійких пігментів.

Вохра золотиста марок 0-3, 0- 4 , сухий пігмент довільного виробництва, вимагає попередньої проби на додатки лугоностійких органічних компонентів, так, як це описано вище.

Окис хрому зелений, марки ОХП - 5, використовується без перевірки.

Туш чорна креслярська, казеїнова, використовується в якості заміни-ка сажі, в зв'язку з низькою луго- та світлостійкістю сухої синтетич-ної сажі. У випадку її відсутності використовується гуаш чорна, яку перевіряють за методом описаним вище.

Усі фарбні суміші наведені в даному томі отримуються виключно на міші цих барвників.

РОЗДІЛ IV. ПІДГОТОВКА ТА ОПОРЯДЖЕННЯ СТОЛЯРКИ.

IV.1. Столярка розчищається від старих фарбних покриттів пастою БЗМ-2, або розчином наступного складу :

Вапно негашене / або кипілка/ - I частина
Сода - I частина

Готово до робочої в'язкості

Розчин накладається на поверхню. Спалена стара фарба через 3-4 го-дини легко розчищається металевими щітками та шпателями.

IV. 2. Розчищену столярку ґрунтують розчином наступного складу:

Оліфа - I кг
Клей столярний 25 % - 200г
Мило господарське - 300 г

Після ґрунтовки всі втрати, тріщини та дефекти шпательються готовою шпательовкою ГФ- 008 виробництва заводу ЛФМ м. Дрогобич.

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

IV. 3. Пофарбування столярки проводиться емалями ГФ- I70 або ПФ- I80 згідно еталонів кольору наведених в паспортах . Для отримання кольорових сумішей використовується наступний асортимент емалей:

- ПФ- I80 " Слонова кістка "
- ПФ - I80 " Крон жовта "
- ПФ- I80 " Охра "
- ПВ - I80 " Коричнева "
- ПФ II I80 " Сурик "
- ПФ- I80 " Зелена фісташкова "

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Усі кольорові еталони тому виконані на суміші цих пігментів.

РОЗДІЛ V. Опорядження металу.

V. I. Металеві поверхні та деталі очищаються від старих лакофарбних покриттів як описано вище, в розділі IV. Після розчистки обезжирюються бензином або уайт- спирітом. Балкони можна очищати паяльною лампою.

V. II. Металеві деталі ґрунтуються залізним суриком в оліфі, або цинк-вайсом в оліфі за два рази. Після цього фарбуються за два рази емаллю ПФ I80, або ПХВ - II3, ПХВ- II5. Для пофарбування використовуються емалі марок

- " ПХВ- I80 " - чорна сажа
- ПХВ- I80 " зелена фісташкова "

Покриття решіток та інших деталей під позолоту, або під посріблення виконується по ґрунтовках відповідно суриком, або цинквайсом сумішшю пудри бронзи, або пудри алюмінієвої на цапоновому, або нітролаці для зовнішніх робіт. Увага використання масляних та смоляних лаків не допускається, для уникнення потемніння плівки на повітрі.

РОЗДІЛ I. РОЗЧИСТКА КАМ'ЯНОГО ТИМЬКУ ФАСАДІВ.

I.1. Механічна очистка пофарбувань та перетирок проводиться металевими шпателями та щітками. Перед розчисткою пофарбування змочуються одним з нижче запропонованих кислих розчинів:

I. Оцтова кислота концентрована - 150 г

Вода чиста водогінна - 850 г

II. Соляна кислота технічна - 100 г

Вода чиста водогінна - 900 г

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

Поверхня фасаду покривається розчином і через 2 - 3 години розчищається металевою щіткою. Розчищену поверхню негайно після чистки декілька раз покривають з пульверизатора нейтралізуючим розчином що готується за наступним рецептом :

Сода каустична - 400 г

Вода - 600 г

Після нейтралізації поверхня остаточно промивається чистою водою за допомогою луб'яних, або щетинних щіток.

I.2. Протибіологічні заходи по захисту фасаду. Цоколі після повної розчистки обробляються проти мхів та лишай наступним розчином:

Сімазін / гербіцидний препарат / - 100г

Вапняна вода - 900 г

Обробка проводиться луб'яними малярними щітками. При обробці в обов'язковому порядку використовуються гумові рукавиці та респіраторна пов'язка.

Після гербіцидної обробки всі ділянки кладки вражені грибок обробляються розчином наступного складу:

Поліхом / сільськогосподарський препарат / - 200г

Вода - 800 г

Поліхом може бути замінений також фундазолом в препараті на 5 літрів води.

2.
Управління
історичного
середовища

Застосування антимікологічних та антибактеріальних препаратів для обробки вимагає гумових рукавиць та респіратора. Препарати наносяться щетинною або дуб'яною щіткою. Використання пульверизатора для обробки поверхонь цими препаратами категорично забороняється.

1.3. Відсолення кладки та поверхонь тинків як на цоколях та на I-их поверхках проводиться за допомогою кип'яченої води та паперової пульпи. З цієї метою вариться густа пульпа з подрібненого газетного паперу з граматурою не вище 70 гм та кип'яченої чистої води. Співвідношення води та газетного паперу на початку варки пульпи повинно становити 1:1. Варка продовжується на протязі 2-3-х годин від моменту закипання. Згусту паперову пульпу накидають на поверхню висолів сокилом. Пульповий компрес постійно змочують чистою кип'яченою водогінною водою. Тримать під поліетіленовою плівкою на протязі 3-х - 5-ти діб, включно до повного зникнення емуги.

Оброблені ділянки остаточно обробляються вапняною водою настоєю на кипілі. Ділянки, на яких були тверді суцільні соляні плівки перед відсоленням розчищаються металевим щіткою, або шпателем на глибину 0,5 см.

РОЗДІЛ II. ОПОРЯДКЕННЯ КАМ'ЯНОГО ТИНЬКУ ФАСАДУ ТА ЙОГО ДОПОВНЕННЯ.

II.1. Миття та обезжирювання кам'яного тиньку фасаду проводиться м'якими абразивними пастами. Якщо є можливість можна з цієї метою використовувати готову пасту для миття рук типу "2 + 1". Якщо її немає м'який абразив готується за наступним рецептом

Густі м'які пральні синтетичні засоби типу "Ландиш" - 2 частини
Порошок для чистки "типу" "Саніта" або "Немоксоль" - 1 частина
Пісок кварцевий промитий - 2 частини.

Усі компоненти затираються на фарботерці з невеликою кількістю

води. Готова паста наноситься на фасад, при цьому покривається ділянка не більше одного квадратного метра. Нанесену пасту одразу ж починають розтирати жорсткою щетиною щіткою, або коротко підстриженим та підв'язаним малярним пензлем. Розтирання продовжується включно до утворення великої кількості піни. Щітку час від часу можна зволожувати. Розчищену пастою поверхню промивають великою кількістю води дуб'яними чистими щітками. Можна використовувати також пульверізатор з широко розкритим соплом. Після цього обробляють наступну ділянку, при цьому накладають пасту з невеличким / 5 - 10 см / захватом попередньої ділянки. Після повної розчистки фасад остаточно промивається чистою водою. Бажано проводити промивання під тиском 2-3 атмосфери з шлангу. Якщо такої можливості немає промивка ведеться вручну. Сушка фасаду після миття не менше 4-х діб. Миття бажано проводити в вологу погоду при відсутності яскравого сонця та сильного вітру.

II. 2. Реставрація втрачених ділянок кам'яного тиньку. Втрачені ділянки тиньку ремонтуються зі встановленням дерев'яної драпки або прооліфленої металевої сітки, що набивається на усі втрати більші ніж 0,5 квадратного метра. Основний розчин для реставрації тиньку

Портланд-цемент, або білий цемент - 1 частина

Крихта та пудра вапняку - 2 частини

Пісок білий типу люберецьких - 1,5 частини

Управління
охорони
історичного
середовища

Основний розчин накидається на втрату, але не затирається. Обризг повинен бути тоншим, ніж існуючі тиньки споруди. Після скоплення основної маси наноситься накривка, яку підганяють за кольором під існуючий розчищений тиньк. З цією метою до розчину додають сухі пігменти наступних марок:

Вохра золотиста ОЗ, або О-4

Окис хрому сухий марки ОХП - ІО

Сурик червоний залізний, сухий

В якості чорного пігменту можна використовувати туш креслярську казеїнову. Якщо розчин залишається темним порівняльно з первинною поверхнею, його можна розбілити невеликим додатком вапня- тіста.

Накривку після перевірки на відповідність по кольору первинній, на- кидають на поверхні втрат до повного вирівнювання з існуючим тинь- ком і старанно затирають.

II. 4. Страчені деталі ліпнини реставруються за зразком існуючих. з цією метою на поверхню збережених деталей наноситься форматорсь- кий крем:

Мило господарче 70 % - I частина

Олива довільної якості - I частина

Розчин збивають в густу піну малярною щіткою. Виконується форма з ширецького скульптурного гіпсу, або з формопласту. Використання ос- танняго більш доцільне. Форма повинна бути товщиною не менше ніж 5 максимальних січень деталі. Нові деталі відливаються в формі з розчину наступного складу

Білий цемент - I частина

Крихта та пудра вапняку - 2 частини

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

В деталь, в процесі відливки одразу вводиться металева просліфле- на арматура для встановлення по місцю.

РОЗДІЛ III. ОПОРЯДЖЕННЯ СТОЛЯРКИ.

III. I. Столярка брами та вікон будинків по Лева I, та столярка брами по Лева I7 розчищається від усіх пофарбувань пастою БМ - 2, при її відсутності застосовується паста наступного складу:

Вапно негашене - I частина

Сода каустична - I частина

Вода - до робочої в'язкості

Столярку покривають пастою і через 30 - 60 хв., розбухлий фарбний шар видаляють металевими щітками.

Розчищену столлярку покривають за два рази морилкою " байц " або іншою спиртовою просочкою для деревини. Після цього лакують лаком ПФ-180 з добавкою свинцево- марганцевим сиккативом. В якості матуючої добавки можна також використати воскову мастику в скипідарі.

III.2. Всі інші столлярки ґрунтуються наступним розчином :

Оліфа - 1 кг

Клей - 200 г

Мило господарське - 200 г

Після цього фарбуються за 2 рази емалями марок ПФ- 180, ПФ- 170.

Марки емалей ПФ- 180 " Золотиста охра " , " Сурик "

Управління
охорони
історичного
середовища

Центр міської історії
Center for Urban History

РОЗДІЛ V. ОПОРЯДКЕННЯ МЕТАЛУ.

V.1. Металеві деталі та поверхні очищаються від старих лакофарбних покриттів , як описано вище, або термо- методом / паяльною лампою /. Після очистки обезжирюються уайт- спирітом або бензином.

V.2. Металеві деталі ґрунтуються за 2 рази залізним суриком в оліфі, або цинк-вайсом в оліфі за два рази. Після цього фарбуються емалями ПФ - 180 або ПХВ III, ПХВ-III3, ПХВ-III5 . Для пофарбування згідно кольорових еталонів використовуються наступні емалі:

ПФ - 180 " Чорна "

ПФ - 180 " Зелена фісташкова "

Покриття решіток та інших металевих деталей під позолоту та під посріблення ведеться по ґрунтовці, відповідно червоним суриком, або цинквайсом. Покриття виконується за допомогою розчину бронзової або алюмінієвої пудри в цапон, або нітро лаках. Використання смоляних та масляних лаків не допускається для уникнення потемніння поверхні.